

Дата: 15.03.2023р. Урок: Музичне мистецтво. Клас: 7-Б

Музика театру

Мета.

Навчальна: ознайомити з особливостями театральної музики та її жанрами, надати знання про класифікацію жанрів театральної музики, розглянути приклади музики до театральних вистав, визначити особливості жанрів опери й оперети, навести при-клади сучасних оперних театрів, спробувати знайти відмінності між класичними музично-театральними жанрами та визначити спільні риси між ними, ознайомити із творчістю композиторів І. Кальмана, А. Хачатуряна.

Розвиваюча: розвивати вміння учнів уважно слухати музику та визначати особливості музично-театральних жанрів, розвивати вміння аналізувати музичні твори різних жанрів, розвивати вміння виконувати пісні під фонограму.

Виховна: виховувати інтерес до музично-театральних жанрів, до музики в театрі, ціннісне ставлення до творів І. Кальмана, А. Хачатуряна.

1. Організаційний момент. Музичне вітання.

2. Актуалізація опорних знань.

- * Кого називають бардами?
- * Що ви знаєте про історію розвитку бардівської пісні?
- * Які характерні риси притаманні бардівським пісням?
- * Яка пісня бардів вас вразила найбільше? Чому?

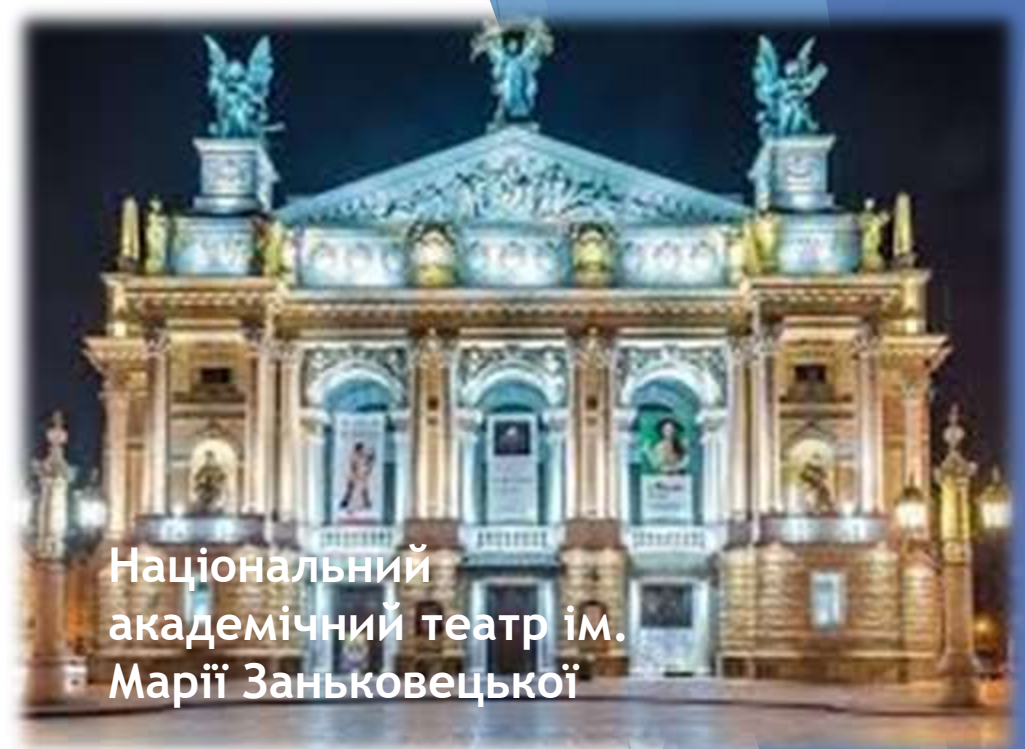
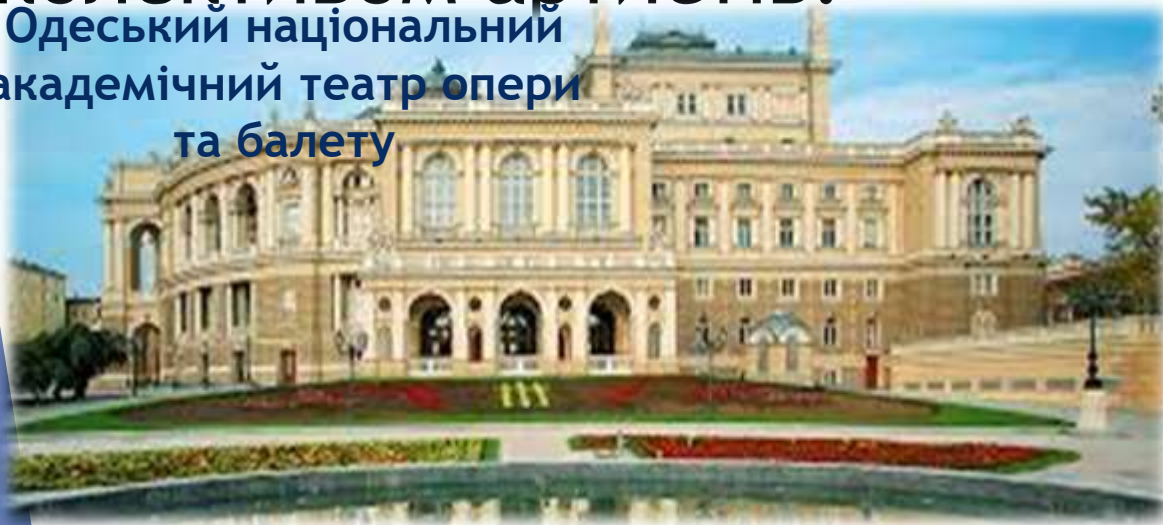
3. Мотивація навчальної діяльності.

Повідомлення теми уроку.

4. Новий матеріал для засвоєння.

Театр - (від грецького - місце видовища) - вид мистецтва, що відображає життя в сценічній дії, яку виконують актори перед глядачами, а також установа, що здійснює сценічні вистави певним колективом артистів.

Одеський національний
академічний театр опери
та балету

Національний
академічний театр ім.
Марії Заньковецької

Театральна музика – музика в будь-яких театральних спектаклях,
тобто як в постановках театру музичного
(опера, балет, оперета, музична драма, музична комедія),
так і драматичного.

**Основні жанри театральної
музики**

Опера

Оперета

Балет

Мюзикл

Словник музичних термінів

Опера - (італ. *opera* — «дія», «праця», «твір») — музично-драматичний жанр, що ґрунтується на синтезі музики, слова, дії. В опері сценічна дія органічно поєднується з вокальною (солісти, ансамблі, хор), та інструментальною (оркестр) музикою, досить часто — з балетом і пантомімою, образотворчим мистецтвом (гримом, костюмами, декораціями, світловими ефектами, піротехнікою тощо). У більшості випадків опери пишуться за літературними сюжетами. Основою вокальних номерів є текст, який називається лібретто. Опера може складатися з кількох дій, дії можуть поділятися на сцени.

Оперета - (італ. *operetta* — маленька опера) — музично-сценічна вистава переважно розважального характеру, що поєднує монологічне і діалогічне мовлення з вокальною та інструментальною музикою, танцювальне мистецтво й естрадні прийоми. Оперети пишуться на комічний сюжет, музичні номери в них коротші, ніж у оперних. В цілому музика оперети носить легкий, розважальний характер, однак напряму наслідує традиції академічної музики.

«Наталка Полтавка»

Мюзикл - (від **англ. *musical play* — музичний спектакль) — музично-сценічна вистава, в якій поєднуються різноманітні жанри і виражальні засоби естрадної та побутової музики, хореографічного, драматичного і оперного мистецтва.**

Від оперети відрізняється наскрізним драматургічним розвитком, використанням вокально-хореографічних ансамблів, драматичним змістом.

Балет (італ. *ballare* — танцювати) — вид сценічного мистецтва, танцювальна театральна вистава, у якій музика поряд з танцем відіграє важливу роль у розвитку сюжету і створенні відповідного настрою; синтетичний вид сценічного мистецтва, в якому зміст вистави розкривається в основному засобами танцю, міміки і музики.

Різновиди опер

- ▶ **Оперета (маленька опера)** - музично-сценічна вистава переважно розважального характеру, що поєднує монологічне і діалогічне мовлення з вокальною та інструментальною музикою, танцювальне мистецтво й естрадні прийоми
- ▶ **Опера-буффа (жартівлива опера)** - італійська комічна опера, що виникла на основі інтермедій та народно-побутової пісенної традиції.
- ▶ **Зінгшпіль (німецька комічна опера)**, де спів і танці чергуються з розмовними діалогами. Типовими для зінгшпіля були побутові сюжети, інколи з елементами казки)
- ▶ **Опера-комік (комічна опера)** - французька комічна опера, що спирається на ярмаркові вистави

Одним із засновників та
найвизначнішим
представником австрійської
оперети є угорський композитор
Імре Кальман.
У його творчому доробку
20 оперет,
симфонічні твори,
інструментальні п'єси, романси.

Фіалка Монмартру — оперета Імре Кальмана

Прем'єра відбулася
21 березня 1930 року у Відні,
в театрі Йоганна Штрауса.

Монмартр — це відома вулиця Парижу.
На якій збираються художники, поети,
письменники, артисти.

Арія з оперети “Фіалка Монмартру” «Карамболіна»

https://youtu.be/kgCWcnG_tXI

Оперета «Принцеса цирку» «Арія Містера Х»

<https://youtu.be/cy6f5hbdrWM>

За мотивами оперети було знято фільм «Містер Ікс». Кінострічка мала великий успіх, а оперета І. Кальмана «Принцеса цирку» увійшла до репертуарів багатьох музично-драматичних театрів світу.

Музика відіграє надзвичайно важливу роль у балетах. За допомогою звуків, пластики і танцю глядачеві передається зміст твору.

Музика і танець тут перебувають у єдності. Прикладом цьому може бути балет А. Хачатуряна «Гаяне». Музика композитора відзначається національним колоритом та яскравими вірменськими народними мелодіями. Візитівкою А. Хачатуряна є його відомий «Танець із шаблями», завдяки якому в багатьох країнах світу за композитором утвердилося жартівливе ім'я «містер Танець із шаблями».

А. Хачатурян. «Танець із шаблями» з балету
«Гаяне» <https://youtu.be/otwQwo3ALLs> .

Фізкультхвилинка

<https://youtu.be/baeaXDtNzFw> .

Поспівка Вправи для розвитку музичного слуху
та голосу https://youtu.be/p_4GRka2sgI .

Розучування пісні. «Тече вода з-під явора»,
сл. Т. Шевченка, муз. О. Злотника
<https://youtu.be/Gj17ol8EJ8Y>.

5. Узагальнення вивченого матеріалу.

Назвіть характерні особливості театральної музики.

Про які різновиди опери йшлося на уроці?

Назвіть характерні риси оперети.

Розкажіть про оперети І. Кальмана.

Яка арія вам сподобалася?

Який шедевр А. Хачатуряна ми слухали?

У чому особливість музики композитора?

6. Домашнє завдання.

Поспостерігайте, чи лунає музика оперет на радіохвилях та чи транслюються вони на телеекранах. Виконайте тестові завдання до уроку «*Музика театру*»

<https://naurok.com.ua/test/join?gamecode=4418533> . Вказуйте прізвище, ім'я та клас.